

۳. نقد ادبی

۱-۳. درباره نقد ادبی، عبدالحسین فرزاد، چاپ اول، تهران، نشر قطره، ۱۳۷۶، ۳۰۹ صفحه.

چنان که از نام کتاب پیداست موضوع کتاب مباحث نقد ادبی است. قلم نویسنده محترم روان و رساست و زبان متن از تکلف و تصنعی که فهم را مخدوش سازد عاری است. این خصوصیت در کل اثر دیده می شود. نیز مؤلف آیین ویرایش و نگارش را رعایت کرده است.

در این اثر اصطلاحات تخصصی که در واقع عناصر سازنده اثر ادبی اند (مانند پیام، محتوا، قالب، تعبیر، طرح، شخصیت، زاویه دید، حادثه شعری، تجربه و...) درست به کار رفته است. کیفیت معادل سازی اصطلاحات تخصصی اثر نیز خوب است. برای مثال می توان موارد زیر را نام برد: (پیام: Theme)، (قالب: form)، (تعبیر: Approach)، (شخصیت: Character)، (طرح: Plot)، (زاویه دید: point of view)، و...

مؤلف مسئله نقد ادبیات را در زمینه نظم و نثر (داستان) مورد بحث قرار داده و برای هر کدام نمونه های عملی ارائه داده است.

کلیات، انواع، نقد و فنون ادبی ۳۵

مطالب اثر از نظر انطباق با سرفصل‌های شواری عالی برنامه ریزی برای درس نقد ادبی و برای تدریس در رشته زبان و ادبیات فارسی در مقطع کارشناسی مناسب به نظر می‌رسد و تقریباً اغلب موضوعات مربوط به نقد را هم در زمینه داستان و هم در زمینه شعر به صورت مبسوط بیان کرده است.

داده‌ها و اطلاعات کتاب روزآمد و جدید است. مؤلف در تبیین هر کدام از موضوعات مربوط به مباحث ادبی، هم از نظریات گذشتگان و هم از نظریات معاصران بهره برده است. هر چند گاه تنها به ذکر مباحث، بدون ارائه نظر خود پرداخته است. برای مثال در بحث کوتاه نقد پدیداری (ص ۹۴-۹۳) هیچ‌گونه تحلیل مفهوم شناختی و معرفت‌شناختی از پدیدارشناسی ارائه نشده و فقط نظریات نویسندگان بازگو شده است. در این کتاب طرح نظریات ادبای معاصر عرب در باب نقد، نمونه‌ای از نوآوری‌های است که در آثار مشابه دیگر دیده نمی‌شود.

نوآوری دیگری که در این کتاب قابل ذکر است بحث مربوط به عناصر سازنده اثر ادبی مثل پیام و محتوا و قالب و تعبیر است و همچنین ذکر نقش تجربه در شکل‌گیری اثر ادبی در نوع خود از مباحث تازه و درخور توجه است.

کتاب در هر فصل دارای نظم منطقی و انسجام است. مؤلف برای تبیین موضوعات مورد بحث از منابع بسیار و به قدر کفایت استفاده نموده و در استنادات و ارجاعات اثر دقت کافی شده است. در پایان کتاب نیز فهرست منابع ذکر شده است.

این کتاب می‌تواند در درس‌های نقد ادبی و سبک‌شناسی استفاده شود.